

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 24 maja 2024 r.
znak sprawy: BM.dyr.0220.3.2024

Pani
Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska

Dotyczy: uwagi do projektu ustawy UD45

Szanowna Pani Minister,

na wstępie chciałbym podkreślić, że jeśli chodzi o zmiany systemu kaucyjnego zwracają i zwracają się do mnie różne podmioty z branży rolniczej lub spożywczej wskazując, że konieczne są pilne zmiany ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Pod koniec kwietnia br. skierowałem do Pana Premiera uwagi organizacji branżowych do systemu kaucyjnego, z którymi zapoznałem się podczas spotkania w MRiRW.

Sugerowałem powołanie zespołu międzyministerialnego, który przygotowałby kompleksowe zmiany ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, ale okazało się, że Państwo macie gotowy projekt, który skierowano do uzgodnień i konsultacji. Ten projekt daje zatem możliwość pochylenia się nad problemami, które zgłaszają ww. podmioty. Wśród nich są między innymi Związek Polskich Przetwórców Mleka, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców, Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie, Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków, Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy i wielu innych.

Proponowane przez Państwa zmiany mają między innymi na celu: modyfikację przepisów w celu stworzenia tzw. zamkniętego systemu obiegu kaucji, czyli wdrożenie rozwiązania polegającego na pobieraniu kaucji w całym łańcuchu dystrybucji, wskazanie terminu uruchomienia systemu kaucyjnego w zezwoleniu, który nie może

być dłuższy niż 24 miesiące od dnia wydania zezwolenia, wprowadzenie wymogu zapewnienia przez podmiot reprezentujący co najmniej jednego punktu odbierania opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym od użytkowników końcowych w każdej gminie, wprowadzenie możliwości oddania opakowania szklanego wielokrotnego użytku na napoje i odzyskania kaucji niedaleko miejsca zamieszkania, przesunięcie na 2026 r. obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych, co pozwoli odpowiednio zaplanować i przygotować system do zbierania tego rodzaju opakowań. Powyższe umożliwi podmiotom reprezentującym zebranie doświadczeń analogicznych podmiotów w innych krajach i uniknięcia błędów przy zbieraniu tego typu odpadów.

Szczególnie to ostatnie rozwiązanie czyli przesunięcie na 2026 r. obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych wymaga szerszej dyskusji. Kontrargumenty dla rozwiązania zaproponowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska czyli w ogóle objęcia ww. opakowań systemem kaucyjnym, związane zarówno z jego stroną kosztową, jak i z zagrożeniem związanym z niemożnością zachowania aseptyczności dla opakowań mlecznych w tym systemie, podnosili wielokrotnie przedstawiciele polskiej branży mleczarskiej.

Informowali jednocześnie, że wyłączenie opakowań po przetworach mlecznych z systemu kaucyjnego nie powoduje zagrożenia dla realizacji przez sektor mleczarski wymaganych progów narzuconych przepisami o rozszerzonej odpowiedzialności producentów, gdyż już na chwilę obecną są one bliskie 100% wykonalności w związku z realizowanym recyklingiem opakowań typu tetra pak. Co więcej w świetle przepisów UE nie istnieje taki obowiązek ani dla opakowań po produktach mlecznych, ani po napojach fermentowanych (w tym winach) czy napojach spirytusowych.

W związku z powyższym biorąc pod uwagę szeroką argumentację, którą w tej sprawie przekazał do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Związek Polskich Przetwórców Mleka, z której w skrócie wynika, że:

- ✚ bezpodstawnie zaliczono do napojów mleko i produkty mleczne,
- ✚ opakowania po mleku i napojach mlecznych z sukcesem są zbierane w ramach zbiórki pojemnikowej i nie zanieczyszczą środowiska,
- ✚ należy zważyć na istotne kwestie higieniczne bowiem butelki po mleku czy produktach mlecznych zawierają resztki żywnościowe, a procesy ich rozkładu są źródłem poważnych ryzyk sanitarno-epidemiologicznych,
- ✚ pojawią się koszty częstego mycia i serwisowania maszyn w ramach zbiórki maszynowej co skutkować będzie wysokimi inwestycjami finansowymi,
- ✚ - należy zważyć na negatywny wpływ obecności opakowań po mleku i produktach mlecznych na środowisko, co wynika z nieuchronnego zanieczyszczania resztkami mleka i jego przetworów innych typów opakowań zbieranych w ramach systemu np. PET po wodzie

w pełni wspieram i uważam za zasadne trwałe wyłączenie odpadów opakowaniowych po tych produktach z systemu kaucyjnego, nie tylko w pierwszym roku jego funkcjonowania, ale również w latach kolejnych. Propozycja ta jest zgodna

z zaakceptowanym przez Parlament Europejski rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającego dyrektywę 94/62/WE. W projektowanych przepisach UE przewiduje się możliwość wyłączenia opakowań m.in. po mleku i przetworach mlecznych z systemu kaucyjnego.

Uważam też za konieczne przedyskutowanie i wypracowanie rozwiązań w zakresie postulatów, które przedstawiałem w piśmie do Pana Premiera, w szczególności odnoszących się do:

1) Dopasowania minimalnych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych do unijnych regulacji - Ustawa zakłada coroczny wzrost poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych (77% w 2025 r., 81% w 2026 r., 84% w 2027 r., 87% w 2028 r., 90% w 2029 r. i następnych latach), podczas gdy w dyrektywie (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko) są dwa przedziały czasowe określające cel selektywnej zbiórki ww. odpadów: do 2025 r. -77% oraz do 2029 r. -90 %.

2) Zapewnienia okresu przejściowego dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym - Wymagany jest okres przejściowy, który pozwoli na sprzedaż zalegających w magazynach produktów w opakowaniach na napoje, na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego. Wprowadzenie okresu przejściowego w tym zakresie przyczyni się do powstrzymania marnowania tych produktów, uniknięcia dodatkowych kosztów wprowadzających produkty oraz zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych.

3) Wyłączenia kaucji z podstaw opodatkowania VAT - Według opinii Ministerstwa Finansów, VAT nie będzie naliczany dla opakowań jednorazowych, a w przypadku tych wielokrotnego użytku, pojawi się tylko dla tych, które nie wrócą do systemu.

Poniżej przedstawiam, z prośbą o odniesienie się, uwagi szczegółowe, które zgłosiła do Ministerstwa RiRW Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców :

1. Doprecyzowanie przepisów dot. zmiany w zakresie pobierania kaucji w całym łańcuchu sprzedaży

Jednostka redakcyjna obowiązująca j ustawy	Jest aktualnie	Proponuje się	Uzasadnienie
Ar. 8 pkt 6a	kaucji - rozumie się przez to określoną kwotę pieniężną pobieraną w momencie	kaucji - rozumie się przez to określoną kwotę pieniężną pobieraną lub naliczaną na każdym etapie dystrybucji w związku z	Jest to rozwiązanie funkcjonujące we wszystkich innych systemach kaucyjnych w UE oraz w obecnym systemie kaucyjnym dla szklanych butelek

	<p>sprzedaży produktu w opakowaniu na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będącego napojem, od użytkownika końcowego tego napoju i zwracaną w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego o powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym;</p>	<p>dostawą produktu w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym i zwracaną w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym;”</p>	<p>wielokrotnego użytku zapobiegające problemom w finansowym rozliczeniu pobranej i wypłaconej kaucji. Wnioskujemy o doprecyzowanie przepisów w celu uniknięcia wątpliwości, że obowiązek pobrania kaucji dotyczy każdego rodzaju nabycia produktów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, nie tylko sprzedaży, ale również wszystkich innych przypadków odpłatnego lub nieodpłatnego udostępnienia tych produktów. Zaproponowane brzmienie przepisów uwzględnia również doprecyzowanie mające na celu wyłączenie obowiązku pobrania kaucji w przypadku eksportu lub wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym.</p>
<p>Art. 8 pkt 13 a</p>	<p>systemie kaucyjnym - rozumie się przez to system, w którym przy sprzedaży produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy,</p>	<p>systemie kaucyjnym - rozumie się przez to system, w którym na każdym etapie dystrybucji w związku z dostawą produktów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, pobierana lub naliczana jest kaucja, która jest zwracana w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu</p>	<p>Jw.</p>

	będących napojami, pobierana jest kaucja, która jest zwracana użytkownikowi końcowemu w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym;	opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym;"	
Art. 40g ust. 16	brak	Kaucję pobiera lub nalicza się na każdym etapie dystrybucji przy dostawie produktu w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym, z wyłączeniem przypadku jego eksportu oraz wewnątrzwspólnotowej dostawy.”.	jw.

2. Zmiany dotyczące przekazywania kaucji przez wprowadzających do podmiotów reprezentujących

W art. 40g dodaje się ust. 17 i 18 w brzmieniu:

„17. Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, uczestniczący w danym systemie kaucyjnym, jest obowiązany do przekazania pobranej w danym miesiącu kaucji podmiotowi reprezentującemu prowadzącemu dany system kaucyjny, z którym zawarł umowę, w ciągu 7 dni roboczych od zakończenia tego miesiąca. Wraz z przekazaniem pobranej kaucji, wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, uczestniczący w danym systemie kaucyjnym, przedstawia podmiotowi reprezentującemu, o którym mowa w zdaniu poprzednim, informację potwierdzającą prawidłową wysokość przekazanej kaucji.

18. Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, o których mowa w pozycji 3 załącznika 1a do ustawy, uczestniczący w danym systemie kaucyjnym, umniejsza wartość kaucji przekazywanej podmiotowi reprezentującemu prowadzącemu dany system kaucyjny, z którym zawarł umowę, o wartość kaucji od opakowań niezwróconych w okresie rozliczeniowym poprzedzającym przekazanie kaucji ustalonym pomiędzy wprowadzającym produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzającym bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje a podmiotem reprezentującym. W zakresie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się artykułu 40i ust. 4.”.

Uzasadnienie: Projekt nowelizacji przewiduje wprowadzenie w ustawie nowego ustępu 17 w art. 40g o treści: 17. Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, uczestniczący w danym systemie kaucyjnym, jest obowiązany do przekazania pobranej kaucji podmiotowi reprezentującemu prowadzącemu dany system kaucyjny, z którym zawarł umowę, w terminie 7 dni od dnia pobrania kaucji.

Zaproponowany zapis oznacza permanentne przekazywanie kaucji, codziennie, od wprowadzającego do podmiotu reprezentującego, zaraz po sprzedaży produktów do hurtowni czy sklepów. Wiąże się to również z koniecznością codziennego generowania tysięcy dokumentów księgowych, co stanowi poważne utrudnienie w działalności zarówno podmiotów reprezentujących jak i wprowadzających. W istniejących systemach kaucyjnych wprowadzający przekazuje podmiotowi reprezentującemu miesięczny raport sprzedażowy i na jego podstawie odprowadza kaucję. Nie występuje zaś permanentne przekazywanie kaucji po każdej transakcji. Proponowany zapis dotyczący szklanych opakowań wielokrotnego użytku powoduje, że u wprowadzającego pozostają środki, za które może nabyć nowe butelki w miejsce utraconych w rynku. W przeciwnym wypadku takie utracone butelki musiałby za niego kupować podmiot reprezentujący, co znacząco komplikuje rozliczenia i może powodować dodatkowe, zbędne z punktu widzenia działania systemu, obciążenia podatkowe.

3. Doprecyzowanie umów zabezpieczających roszczenia w przypadku niewykonania przez podmiot reprezentujący obowiązku rozliczenia

W art.40i dodaje się ust. 3a w brzmieniu::

„3a. Formę zabezpieczenia roszczeń w przypadku niewykonania przez podmiot reprezentujący obowiązku rozliczenia, o którym mowa w ust. 3, **określają umowy zawarte** między jednostkami handlu detalicznego **lub** hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym a podmiotem reprezentującym, a także między podmiotami reprezentującymi prowadzącymi różne systemy kaucyjne.”

Uzasadnienie: Projekt nowelizacji zakłada dodanie w art. 40i ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Formę zabezpieczenia roszczeń w przypadku niewykonania przez podmiot reprezentujący obowiązek rozliczenia, o którym mowa w ust. 3, **określa umowa zawarta** między jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym a podmiotem reprezentującym, a także między podmiotami reprezentującymi prowadzącymi różne systemy kaucyjne.”

Czytając przepis literalnie pomiędzy wszystkimi uczestnikami systemu powinna zostać zawarta jedna umowa zabezpieczająca roszczenia w przypadku niewykonania przez podmiot reprezentujący obowiązek rozliczenia, jednak w praktyce jest to niewykonalne. Prawdopodobnie przepis ten dotyczy dwóch rodzajów umów: a. zawieranych przez podmiot reprezentujący z handlem detalicznym i hurtowym oraz punktami zbiórki, b. zawieranych pomiędzy podmiotami reprezentującymi. Dodatkowo dla poprawności i spójności legislacyjnej zapisów ustawy w przypadku przepisów dotyczących jednostek handlu detalicznego lub hurtowego należy w miejscu zapisu „jednostki handlu detalicznego i hurtowego” zastosować w treści ustawy ujednolicony zapis „jednostki handlu detalicznego **lub** hurtowego”, aby doprecyzować, iż przepisy dotyczą obydwu rodzaju podmiotów.

- 4. Wprowadzenie zmiany w zakresie doprecyzowania warunków cofnięcia zezwolenia w przypadku naruszenia przepisów ustawy. Ponadto, dodatkowe zmiany mające na celu zagwarantowanie dokonywania rozliczeń pomiędzy podmiotami reprezentującymi w zakresie kaucji i opakowań poprzez wprowadzenie dotkliwych sankcji dla podmiotów, które takich rozliczeń nie będą dokonywać w ustawowym czasie**

Art. 40k otrzymuje brzmienie:

„Art. 40k. 1. Jeżeli podmiot reprezentujący prowadzi system kaucyjny w sposób, który narusza przepisy ustawy lub warunki określone w zezwoleniu na prowadzenie systemu kaucyjnego, lub nie wykonuje obowiązków wynikających z umowy, o której mowa w art. 40g ust. 10, w szczególności w zakresie rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych, lub przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 40g ust. 6, lub prowadzony przez niego system kaucyjny przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 40g ust. 1, minister właściwy do spraw klimatu wzywa ten podmiot do niezwłocznego zaniechania naruszeń, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości.

2. Jeżeli podmiot reprezentujący mimo wezwania nadal narusza przepisy ustawy lub prowadzi system kaucyjny w sposób, który narusza warunki określone w zezwoleniu na prowadzenie systemu kaucyjnego, lub nie wykonuje obowiązków wynikających z umowy, o której mowa w art. 40g ust. 10, w szczególności w zakresie rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych, lub nie spełnia warunków, o których mowa w art. 40g ust. 6, lub prowadzony przez niego system kaucyjny nie spełnia warunków, o których mowa w art. 40g ust. 1, minister właściwy do spraw klimatu cofa, w drodze decyzji, zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego bez odszkodowania, określając termin jej wykonania.

2a. Cofnięcie zezwolenia z powodu niewykonywania obowiązków wynikających z umowy, o której mowa w art. 40g ust. 10, w szczególności w zakresie rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych, następuje na wniosek podmiotu reprezentującego, który jest stroną tej umowy.

2b. Decyzji, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw klimatu może nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

2c. Stroną postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, jest wyłącznie podmiot reprezentujący, którego dotyczy to postępowanie.

2d. Decyzja, o której mowa w ust. 2, jest ostateczna.

3. Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego na podstawie ust. 2 powoduje zakończenie działalności objętej tym zezwoleniem.

4. Podmiot reprezentujący, któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego na podstawie ust. 2, jest obowiązany do rozliczenia:

1) pobranej kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym,

2) poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje oraz do odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych, za które do dnia, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia stała się ostateczna, została pobrana kaucja, w ramach prowadzonego systemu kaucyjnego – na własny koszt i w terminie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 2.

5. Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje oraz wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, którzy w danym roku kalendarzowym przystąpili do systemu kaucyjnego, na prowadzenie którego cofnięto w danym roku kalendarzowym zezwolenie, mogą uwzględnić zebrane odpady i opakowania, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, w osiągniętych poziomach selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych zgodnie z zasadą rozliczania opakowań i odpadów opakowaniowych wskazaną w zezwoleniu na prowadzenie systemu kaucyjnego.”;

- w art. 56 ust. 1 pkt 10d otrzymuje brzmienie:

„d) wbrew przepisowi art. 40g ust. 10 albo 12 nie podejmuje negocjacji w celu zawarcia umowy określającej warunki rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych lub proponuje rażąco niekorzystne warunki tej umowy lub uchyla się od zawarcia tej umowy;

- w art. 56 ust. 1 po pkt 10d dodaje się pkt 10da w brzmieniu:

„da) wbrew przepisowi 40 g ust. 10 nie wykonuje umowy zgodnie z uzgodnionymi warunkami rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonego przez ten podmiot reprezentujący systemu kaucyjnego”;

- w art. 57 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) w przypadkach, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 4a, 10e–10g, 10l–10q, 14c–14f oraz 14h–14j – od 10 000 zł do 50 000 zł;

3) w przypadkach, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 10a, 10b, 10d-da, 10h–10k, 13 i 14g – od 10 000 zł do 1 000 000 zł”;

Uzasadnienie: Nieprecyzyjne zapisy ustawy dotyczące zasad rozliczeń pomiędzy podmiotami reprezentującymi będą powodowały szereg problemów finansowych i organizacyjnych, które w skrajnych przypadkach mogą prowadzić do bankructw podmiotów reprezentujących, pogorszenia się warunków finansowych jednostek handlu detalicznego i wprowadzających. Nieprecyzyjne zapisy ustawy przy wielu podmiotach reprezentujących otwierają też pole do poważnych nadużyć finansowych wynikających z rozliczeń kaucji i możliwości jej wyłudzenia w jednostkach handlowych na olbrzymią skalę. Łączna wartość pobranej kaucji przy założeniu 50 gr za opakowanie wyniesie ponad 8 miliardów zł rocznie. Wszelkie nieprawidłowości w jej rozliczeniu będą miały katastrofalne skutki zarówno dla branży napojowej jak i jednostek handlu detalicznego.

Konieczne jest zagwarantowanie dokonywania rozliczeń pomiędzy podmiotami reprezentującymi w zakresie kaucji i opakowań poprzez wprowadzenie dotkliwych sankcji dla podmiotów, które takich rozliczeń nie będą dokonywać w ustawowym czasie (łącznie z natychmiastowym cofnięciem koncesji na prowadzenie działalności) oraz zagwarantowanie, że zabrane opakowania lub odpady opakowaniowe klientów podmiotu reprezentującego są własnością tego podmiotu i powinny być rozliczone pomiędzy podmiotami reprezentującymi zgodnie z wymogami ustawy. Jest to niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kaucyjnego, a zwłaszcza do umożliwienia wprowadzającym produkty w opakowaniach na napoje wywiązania się z ustawowych obowiązków w zakresie selektywnej zbiórki. Obecny zapisy ustawy stwarzają pod tym względem szerokie pole do nadużyć, a w skrajnych przypadkach do oszustw na wielką skalę. Stanowią realne zagrożenie finansowe zarówno dla firm wprowadzających, podmiotów reprezentujących jak i jednostek handlu detalicznego.

5. Wykreślenie art. 2 projektu nowelizacji oraz całkowite wyłączenie odpadów opakowaniowych po produktach mlecznych z zakresu systemu kaucyjnego

Wykreślenie art. 2. projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowym.

W ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2023 poz. 1658 oraz 1852) art. 8b otrzymuje brzmienie:

„Art. 8b. Opakowaniami na napoje są opakowania na płyn przeznaczony do bezpośredniego wypicia, bez konieczności poddania go obróbce, w szczególności na wodę, sok, nektar, napój alkoholowy, z wyłączeniem wyrobów, w których na pierwszym miejscu w wykazie składników znajduje się mleko albo jego przetwory, niezależnie od ich sklasyfikowania w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, oraz

płynów będących produktami leczniczymi w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301 oraz z 2023 r. poz. 605 i 650), wyrobami medycznymi w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. poz. 974) oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego w rozumieniu art. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/20103 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylającej dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009 (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 35, z późn. zm.)”.

Uzasadnienie: Objęcie opakowań po jogurtach pitnych i po innych pitnych produktach mlecznych wymaganiami systemu kaucyjnego było inicjatywą poprzedniej polskiej administracji rządowej, w naszej opinii utrudniającą pracę handlu i podmiotów reprezentujących. Płynne produkty mleczarskie nie są napojami, gdyż nie służą do gaszenia pragnienia – wręcz przeciwnie – są one żywnością zawierającą składniki niezbędne dla utrzymania zbilansowanej diety. Wyżej wymienione produkty zawierają m.in. żywe kultury bakterii, więc objęcie ich systemem kaucyjnym uniemożliwia stworzenie bezpiecznego pod względem sanitarnym i higienicznym systemu zbiórki i przechowywania opakowań po takich produktach. Ponadto obecnie finalizowany w Unii Europejskiej projekt rozporządzenia ws. opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającego dyrektywę 94/62/WE (PPWR) przewiduje, że obowiązkowo wdrażane w UE systemy kauczjne nie obejmą opakowań po mleku i produktach mlecznych, więc niecelowe byłoby wcześniejsze włączenie tych odpadów opakowaniowych do systemu kaucyjnego w Polsce.

Dodatkowo, w związku z brakiem uwzględnienia w projekcie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (numer UD45 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów) kluczowych postulatów zgłaszanych wcześniej przekazujemy je poniżej z wnioskiem o uwzględnienie w przedmiotowej nowelizacji

1. Postulat: Przesunięcie o rok (do 1 stycznia 2026 r.) obowiązku realizacji zbiórki przez system kauczjny

Skutek: Zapewnienie odpowiedniego okresu przejściowego na zbudowanie i uruchomienie ogólnopolskiego i powszechnego systemu kaucyjnego przez operatorów reprezentujących firmy, których głównym przedmiotem działalności jest produkcja i sprzedaż napojów, a nie np. zbiórka odpadów. Zapobiegnie to zdominowaniu systemu kaucyjnego przez firmy odpadowe i utracie przez branżę

napojową kontroli nad kosztami systemu, strumieniem zebranych opakowań oraz problemom w dostępie do recyklatu. Dodatkowo wydłużenie terminu pozwoli na uruchomienie systemu nie tylko w dużych sieciach detalicznych, ale również w polskim handlu tradycyjnym. Zapobiegnie to utracie nawet 20% obrotów przez małe sklepy tradycyjne z tytułu braku możliwości obsługi konsumentów w zakresie zwrotu opakowań w systemie kaucyjnym. Przesunięcie terminu wejścia obowiązku zbiórki pozwoli również wprowadzić rozwiązania minimalizujące ryzyko wyłudzeń kaucji i braku rozliczeń pomiędzy operatorami, dzięki wystarczającej ilości czasu na wdrożenie jednego wspólnego dla wszystkich operatorów systemu rozliczeniowego, kodowania opakowań, dodatkowego sposobu zabezpieczeń opakowań przed fałszerstwami.

Uzasadnienie: Termin 1 stycznia 2025 r. należy uznać za całkowicie nierealny ze względu na znaczące opóźnienie w przyjęciu ustawy stanowiącej ramy prawne dla powstania systemu kaucyjnego w Polsce (wrzesień 2023 r.). Doświadczenia z innych rynków pokazują, że zbudowanie systemu kaucyjnego przy jednym operatorze trwało nie mniej niż 2 lata, a polski ustawodawca pozostawił podmiotom niewiele ponad rok od podpisu prezydenta na zbudowanie systemu wzorując się na rozwiązaniu niemieckim z wieloma operatorami, które zostało wdrożone ponad 20 lat temu. Zbudowanie i uruchomienie **ogólnopolskiego, efektywnego środowiskowo i ekonomicznie, powszechnego i przyjaznego dla konsumentów** systemu zaledwie w ciągu kilku miesięcy, jakie pozostaną do momentu wejścia w życie przedmiotowego obowiązku, czyli do 1 stycznia 2025 r., jest niemożliwe zarówno ze względów organizacyjnych, technicznych jak i **barier prawnych skutkujących nierównymi warunkami rejestracji podmiotów reprezentujących (operatorów systemu)** uderzającymi w grupy firm, których główną działalnością jest produkcja i wprowadzenie do obrotu napojów.

Poprawka legislacyjna: W ustawie o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi po art. 3 dodaje się art. 3a oraz art. 3b w brzmieniu:

„Art. 3a. Do dnia 31 grudnia 2025 r. wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje może wykonywać obowiązek, o którym mowa w art. 21a ust. 1 zdanie pierwsze, w ramach systemu kaucyjnego, samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań. Zebrane w ten sposób opakowania i odpady opakowaniowe wlicza się do osiągniętych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych, o których mowa w art. 21a ust. 1 zdanie pierwsze. Do dnia 31 grudnia 2025 r. nie stosuje się art. 21a ust. 1 zdanie drugie”.

Art. 3b. Przedsiębiorcy, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy utworzyli system pobierania i zwracania kaucji za opakowania, w tym zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy zmienianej w art. 1, mogą prowadzić ten system do dnia przystąpienia do systemu kaucyjnego na zasadach dotychczasowych, przy czym opakowania, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy zmienianej w art. 1, w których produkty

będące napojami zostały wprowadzone do obrotu przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje przed przystąpieniem do systemu kaucyjnego, mogą być zbierane, a pobrana kaucja może być zwracana na zasadach dotychczasowych po tym terminie, nie później jednak niż w terminie 1 roku od dnia przystąpienia do systemu kaucyjnego.

2. Postulat: Niewliczanie kaucji do podstawy opodatkowania VAT zagwarantowane precyzyjnymi przepisami, a nie tylko interpretacją tych przepisów

Skutek: Realizacja postulatu zapobiegnie zapłaceniu prawie 3 miliardów złotych przez polskich konsumentów z tytułu kupowania produktów w systemie kaucyjnym i problemom w rozliczeniach VAT jednostek handlu detalicznego.

Uzasadnienie: System kaucyjny powinien być zachętą dla społeczeństwa do działań pro środowiskowych, a nie karą w postaci dodatkowego 23% podatku. System powinien zachęcać podmioty handlu detalicznego do odbioru opakowań bez obawy powstanie dodatkowych zobowiązań podatkowy i sprawozdawczych związanych z rozliczaniem podatku VAT.

Poprawka legislacyjna: W ustawie o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi po art. 3 dodaje się art. 4 w brzmieniu:

„Art. 4. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w pkt 48 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 49-51 w brzmieniu: „49) ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – rozumie się przez to ustawę z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 160 i 877).

50) opakowaniu wielokrotnego użytku – rozumie się przez to opakowanie, o którym mowa w art. 8 pkt 9 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, wymienione w załączniku nr 1a do tej ustawy, objęte systemem kaucyjnym, o którym mowa w art. 8 pkt 13a tej ustawy;

51) opakowaniu jednorazowego użytku – rozumie się przez to opakowanie tego rodzaju, wymienione w załączniku nr 1a do ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, objęte systemem kaucyjnym, o którym mowa w art. 8 pkt 13a tej ustawy;”.

2) w art. 29a w ust. 7 pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) kaucji pobieranej zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przy sprzedaży produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku.””.

3. Postulat: Uznanie wprowadzających butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l za wprowadzających napoje bezpośrednio

Skutek: Zapobiegnie rozerwaniu obecnie dobrze funkcjonujących systemów kaucyjnych na butelkę zwrotną.

Uzasadnienie: Obecnie działają już w Polsce skuteczne systemy kaucyjne na opakowania wielokrotnego użytku prowadzone przez producentów wprowadzających napoje w opakowaniach wielokrotnego użytku. W tych systemach obrót opakowaniami odbywa się w najbardziej efektywny środowiskowo i finansowo model, w którym puste opakowania są odbierane z placówek handlu detalicznego przy dostarczaniu napełnionych opakowań. Tego rodzaju rozwiązania mają już długą praktykę, w ramach której został zoptymalizowany wpływ środowiskowy opakowań wielokrotnego użytku oraz zmaksymalizowane korzyści handlu detalicznego ze sprzedaży produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku.

Poprawka legislacyjna: W ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2023 poz. 1658 oraz 1852) wprowadza się następujące zmiany:

- w art. 8:

a) pkt 21a otrzymuje brzmienie:

„21a) wprowadzającym produkty w opakowaniach na napoje – rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach na napoje, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będących napojami, z wyłączeniem sprzedaży bezpośredniej polegającej na dostarczaniu napojów w opakowaniach, o których mowa w poz. 3 załącznika 1a do ustawy przez wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje;

b) pkt 21b otrzymuje brzmienie:

„21b) wprowadzającym bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje - rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach na napoje wielokrotnego użytku, o których mowa w poz. 3 załącznika nr 1a do ustawy, będących napojami, dokonującego sprzedaży polegającej na dostarczaniu napojów w opakowaniach, przez wprowadzającego napoje bezpośrednio do odbiorcy ustalonego między tym wprowadzającym a nabywającym i jednocześnie odbieraniu przez tego wprowadzającego opakowań po produktach tego samego rodzaju, wprowadzonych przez tego samego wprowadzającego oraz rozliczania kaucji przez tego samego wprowadzającego z tym samym nabywającym w odniesieniu do takiej samej ilości opakowań jak opakowania, w których zostały dostarczone produkty;”.

4. Postulat: Dopasowanie minimalnych poziomów selektywnej zbiórki do unijnych regulacji

Skutek: Zlikwidowanie nadmiernych w stosunku do prawodawstwa UE obowiązkowych poziomów zbiórki dla branży napojowej w Polsce. Zmniejszenie nieuzasadnionego negatywnego wpływu polskich przepisów na obciążenia finansowe i wysokości kar za brak realizacji wyższych niż w innych krajach poziomów zbiórki w latach 2025 do 2028.

Uzasadnienie: Polskie przepisy w nieuzasadniony sposób narzucają, coroczny szybki wzrost poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych, puszek metalowych i butelek szklanych wielokrotnego użytku, chociaż nie jest to wymogiem ustawodawstwa unijnego. Powoduje to większe niż w innych krajach UE obciążenie finansowe polskich przedsiębiorców oraz grozi nieuzasadnionymi karami. Uderza to w konkurencyjność branży napojowej w Polsce.

Poprawka legislacyjna: W ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2023 poz. 1658 oraz 1852): załącznik 1a otrzymuje brzmienie:

Poz.	Rodzaje opakowań:	Poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w % w roku:				
		2025	2026	2027	2028	2029 i lata następne
1.	butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku o pojemności do 3l, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami wykonane z tworzyw sztucznych z wyłączeniem: szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych	77	77	77	77	90
2.	puszki metalowe o pojemności do 1l	-	72	74	76	78
3.	butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5l	-	71	72	73	75

5. Postulat: Zapewnienie okresu przejściowego dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym

Skutek: pozwoli na uniknięcie zniszczenia istotnych ilości pełnowartościowych napojów – będzie przeciwdziałać marnowaniu żywności; pozwoli wprowadzającym, którzy będą już ponosić koszty zbudowania i wdrożenia systemu kaucyjnego, na uniknięcie dodatkowych całkowicie zbędnych kosztów;

Uzasadnienie: Wprowadzenie co najmniej 6 miesięcznego okresu przejściowego od momentu uruchomienia systemu kaucyjnego na wyprzedaż przez wprowadzających zapasów opakowań oraz produktów w opakowaniach nieobjętych nowym systemem kaucyjnym oraz zapasów produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku (szklane butelki) na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego należy uznać za niezbędne ze względów środowiskowych i gospodarczych.

Poprawka legislacyjna: W ustawie o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi **po art. 5 dodaje się artykuł 6 w brzmieniu:**

„Art. 6. W ustawie z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1852) ust. 1 w art. 9 otrzymuje następujące brzmienie:

„1. Opakowania, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy zmienianej w art. 1, w których zostały wprowadzone do obrotu produkty będące napojami przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje przed dniem przystąpienia do systemu kaucyjnego oraz w terminie 6 miesięcy od dnia przystąpienia do systemu kaucyjnego nie posiadające oznakowania wskazującego na objęcie opakowania systemem kaucyjnym mogą być wykorzystywane do momentu ich zużycia, zwrotu lub wyczerpania zapasów.”

W świetle powyższego, zważywszy na wagę i ilość zgłaszanych problemów, proszę o zorganizowanie spotkania z udziałem Pani Minister, moim oraz przedstawicieli organizacji branżowych celem przedyskutowania wszystkich zasadniczych uwag i wątpliwości.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych